

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over het Europees Semester en cohesiebeleid — Naar een nieuwe Europese strategie voor de periode na 2020

(initiatiefadvies)

(2019/C 353/07)

Rapporteur: **Etele BARÁTH**

Corapporteur: **Petr ZAHRADNÍK**

Rechtsgrondslag	Artikel 32, lid 2, van het reglement van orde
Besluit van de voltallige vergadering	20.2.2019
Bevoegde afdeling	Economische en Monetaire Unie, Economische en Sociale Samenhang
Goedkeuring door de afdeling	2.7.2019
Goedkeuring door de voltallige vergadering	17.7.2019
Zitting nr.	545
Stemuitslag (voor/tegen/onthoudingen)	154/1/5

1. Conclusies en aanbevelingen

1.1. De nieuwe politieke en financiële periode die eraan komt in de EU biedt een gelegenheid om besluitvaardiger op te treden, betere resultaten te boeken en nieuwe kansen te verzilveren. Er is behoefte aan een vernieuwde, ambitieuzere en meer dynamische strategie voor een duurzaam, concurrerend, beschermend en eerlijk Europa tegen 2030.

1.1.1. Een van de belangrijkste lessen en verwezenlijkingen van de recente economische governance van de EU in de nasleep van de crisis was de invoering en praktische uitvoering van het Europees Semester. Deze nieuwe vorm van economische beleidscoördinatie omvat grondige monitoring en analyse, praktisch gecoördineerd beheer en een reeks beperkingen en sancties⁽¹⁾ die nauw verband houden met de economische prestaties van de lidstaten. Het Europees Semester moet leiden tot meer discipline, een grotere verantwoordingsplicht en een meer uitgesproken focus op belangrijke strategische aangelegenheden. Als dusdanig kan het een betrouwbaar platform zijn voor nieuwe interventies in het kader van het cohesiebeleid.

1.2. Het Europees Semester vormt een aanvulling op de cohesiebeleidsinstrumenten, die al tientallen jaren gebruikt worden. De banden tussen het Europees Semester en het cohesiebeleid van de EU (en misschien wel de meeste MFK-programma's) bieden enorme mogelijkheden om de coördinatie en de governance van het economisch beleid van de EU te verbeteren, waarmee blij kan worden gegeven van goed bestuur en een prestatiegerichte aanpak. Deze kwestie heeft zowel een rationeel-technocratische als een politieke achtergrond (gelet op de Europese verkiezingen, de verdeling van bevoegdheden tussen het nationale en het Europese niveau, het hanteren van een bottom-up- en een top-downbenadering en het vinden van een evenwicht tussen die twee). Doordat het Semester een coördinerende functie heeft, brengt het de uitvoering van strategische economische, sociale en milieudoelstellingen, politieke prioriteiten en de interactie tussen korte- en langetermijntaken bijeen.

⁽¹⁾ Verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen 2021-2027, COM(2018) 375 final.

1.3. Door de gestaag toenemende ervaring met het programma en de zelfreguleringsgedachte die eraan ten grondslag ligt, is het Europees Semester momenteel de enige werkstructuur met een multifunctioneel mechanisme dat het — via de landenspecifieke aanbevelingen — mogelijk maakt om de interactie tussen zeer verschillende procedures te meten en de toepassing van wel tweëndertig Europese beleidsmaatregelen te monitoren. Het EESC gelooft in het Europees Semester en is van mening dat er een mogelijkheid moet zijn voor een evenwichtiger gebruik van stimulansen en gedifferentieerde, gemotiveerde en zorgvuldig afgewogen sancties⁽²⁾ die de verwezenlijking van de economische, sociale en milieudoelstellingen ondersteunen, waarbij waar mogelijk de vooruitgang op korte termijn bij de verwezenlijking van de doelstellingen op lange termijn wordt gemeten.

1.4. Het EESC stelt vast en betreurt dat ondanks een duidelijk gedefinieerde procedure met meerdere stappen (jaarlijkse groeiaudies, landenspecifieke aanbevelingen, nationale hervormingsprogramma's, partnerschapsovereenkomst) de resultaten zeer uiteenlopen, afhankelijk van de graad van macro-economische ontwikkeling van elke lidstaat. Het uitvoeringspercentage van meerjarenbeleid is vaak laag (tussen 40 en 50 %). Opvallend is dat vooral de verwezenlijking van doelstellingen die verband houden met sociaal beleid (zoals lonen en loonvorming, gezondheidszorg en langdurige zorg, onderwijs, opleiding, een leven lang leren en hoogwaardige banen — in het bijzonder voor jongeren) te wensen overlaat.

1.5. Het EESC meent dat een versterkt Europees Semester, zonder de oorspronkelijke doelstellingen ervan uit het oog te verliezen, het ankerpunt van de economische beleidscoördinatie zou moeten zijn, zodat de stabiliteits- en convergentieprogramma's kunnen worden voltooid en het Europees Semester mogelijk het centrale coördinatiepunt kan worden van een doelgerichte investeringsprocedure, hervormingen sneller kan helpen uitvoeren, kan dienen om de verhouding tussen economische prestaties en cohesiebeleid te meten en sociale doelstellingen kan helpen verwezenlijken. Belangrijke thema's zijn onder meer de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten, duurzame werkgelegenheid, de invoering van sociale minimumnormen in de lidstaten op basis van een gemeenschappelijk, in het Europees Semester vastgesteld Europees kader, alsook ambitieuzere klimaatdoelstellingen en een betere bescherming van de biodiversiteit.

1.6. Het EESC is van mening dat als Europa duurzame, sociaal en ecologisch verantwoorde groei wil realiseren, het zich verder zal moeten verdiepen in lokale hulpbronnen en hoe die op een doeltreffende manier te benutten. De nieuwe Europa 2030-strategie moet een haalbare brug slaan tussen de lokale, regionale en nationale doelstellingen en de doelstellingen inzake een beter verbonden Europa.

1.7. Het EESC is van mening dat een betere coördinatie tussen de Europese fondsen (cohesiefondsen, InvestEU enz.) kan helpen om vlotter participaties en investeringen vanuit de particuliere sector aan te trekken. Voor een hogere productiviteit en meer particuliere investeringen moet het investeringsklimaat worden verbeterd, waarbij uiteraard rekening moet worden gehouden met de fiscale regelingen die in de respectieve lidstaten van kracht zijn. In het beste geval kan een gunstiger investeringsklimaat ook leiden tot een sterkere relatie tussen Europese governance en de verschillende soorten eigenaarschap.

1.8. Volgens het EESC moet het vernieuwde, op de EU 2030-strategie gebaseerde systeem van Europese governance meer resultaatgericht zijn en minder prioriteiten vaststellen, waarbij de toegang tot administratieve procedures vergemakkelijkt moet worden en moet steunen op een beter inzicht in en samenwerking met het maatschappelijk middenveld. Dit alles moet gepaard gaan met de ontwikkeling van controle- en evaluatiesystemen. Een belangrijke manier om de Europese governance te versterken is door in te zetten op meerlagig openbaar bestuur en meer participatiemogelijkheden.

1.9. Het EESC moet een nieuwe plaats vinden in de voorbereiding en uitvoering van EU-beleid en -strategieën en een nieuwe, sterkere positie innemen in de Europese governance zodat het een speciale bemiddelende rol kan spelen tussen hoe het maatschappelijk middenveld de werkelijkheid percipieert en zijn vooruitzichten voor de toekomst. Het EESC streeft naar een beter begrip door een sterkere regelmatige en gestructureerde dialoog met de sociale partners en het maatschappelijk middenveld.

1.10. Het moet meer vertrouwd raken met en gebruikmaken van nieuwe informatiesystemen, waaronder digitale en sociale netwerken die gelinkt zijn met het maatschappelijk middenveld. Het EESC kan deze doelstelling verwezenlijken als het betrokken wordt bij het Europees Semester en de informatie die het ontvangt vakkundig leert verwerken.

1.11. Het EESC wijst erop dat het gebrek aan feitelijke, continue communicatie tussen de economische en sociale partners en de Europese governance thans een van de grootste belemmeringen is voor het stimuleren van de Europese ontwikkeling. Ook hier moeten we begrijpen hoe het EESC relaties onderhoudt.

1.12. Het EESC is van mening dat het Europees Semester, door de complexe doelstellingen voortdurend te evalueren, gebruik te maken van brede partnerschapsovereenkomsten, brede maatschappelijke steun te verwerven en het algemene klimaat in de Europese Unie te beoordelen, in staat zal blijken om te focussen op het verminderen van de risico's op toekomstige crises en om een duurzame, betekenisvolle en responsieve economische en sociale omgeving te creëren.

⁽²⁾ Overeenkomsten tussen de Europese Commissie en individuele EU-lidstaten. Hierin worden de plannen van nationale overheden uiteengezet aangaande hun besteding van de Europese structuur- en investeringsfondsen.

2. Algemene en specifieke opmerkingen

2.1. Europa op een kantelmoment

2.1.1. Europa heeft een nieuw keerpunt bereikt. Tien jaar na de diepe economische crisis en ondanks een stevig Europees herstel is de huidige context er een van politieke en maatschappelijke onrust die gepaard gaat met een nieuw soort globale onzekerheid. Een van de belangrijkste lessen en verwezenlijkingen van de recente economische governance van de EU in de nasleep van de crisis was de invoering en praktische uitvoering van het Europees Semester. Deze nieuwe vorm van economische beleidscoördinatie omvat grondige monitoring en analyse, praktisch gecoördineerd beheer en een reeks beperkingen en sancties die nauw verband houden met de economische prestaties van de lidstaten. Het Europees Semester moet leiden tot meer discipline, een grotere verantwoordingsplicht en een meer uitgesproken focus op belangrijke strategische aangelegenheden. Als dusdanig kan het een betrouwbaar platform zijn voor nieuwe interventies in het kader van het cohesiebeleid.

2.1.2. Met een nieuwe vijfjarige Europese bestuurscyclus en een nieuwe zevenjarige financiële periode voor gecoördineerde Europese ontwikkeling voor de deur en het snel naderende einde van de “Europa 2020-strategie” voor slimme, duurzame en inclusieve groei, moet de EU haar governance-systemen heroverwegen: deze moeten gebaseerd zijn op een nieuwe, alomvattende uitvoeringsstrategie voor de komende tien jaar, als richtingwijzer voor een duurzame toekomst.

2.1.3. Het idee dat de ongehinderde betrokkenheid van de economische en sociale partners bij het besluitvormings- en uitvoeringsproces een van de belangrijkste voorwaarden is voor een succesvolle uitvoering van “multilevel en multi-actor governance”, wordt breed gedragen ⁽³⁾.

2.1.4. Gezien de toegevoegde waarde die een sterk partnerschapsbeginsel oplevert in het kader van het cohesiebeleid, wijst het EESC nogmaals op het belang van multilevel governance ter verbetering van de gestructureerde deelname van maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden aan de planning, uitvoering, evaluatie en bewaking van het gebruik van de middelen. Deze doelstelling moet eveneens gelden voor de macro-economische planning in de lidstaten.

2.1.5. In dit verband benadrukt het EESC dat er een gemeenschappelijk Europees kader moet komen, naar het voorbeeld van de partnerschapsovereenkomst in het kader van de EU-structuurfondsen. Dit kan een sterke en zinvolle participatie van de sociale partners en het maatschappelijk middenveld in ruime zin garanderen in alle ontwerp- en uitvoeringsstadia van het Europees Semester. Een en ander zal zorgen voor meer verantwoording door de nationale autoriteiten en een effectievere en zinvollere uitvoering van het beleid en de aanbevelingen.

2.1.6. De Europese renaissance moet worden gestuwd door dezelfde kracht van continuïteit die ten grondslag ligt aan Europese waarden als vrijheid, veiligheid, rechtvaardigheid, de rechtsstaat en de mensenrechten, en door een meer uitgesproken verdere vernieuwing in overeenstemming met de criteria van duurzame ontwikkeling.

2.2. Het Europees Semester en het complexe karakter ervan

2.2.1. De Commissie heeft de afgelopen tien jaar een grote en schijnbaar succesvolle inspanning geleverd om een meerlagig systeem van economische governance tot stand te brengen: het Europees Semester. Het Europees Semester omvat verscheidene beleidsdomeinen en strategieën die betrekking hebben op sectorwijde en horizontale kwesties op alle economische, sociale en milieugebieden. Deze nieuwe procedure van de Europese Commissie gaat daarbij verder dan de vroegere “open coördinatiemethode”.

2.2.2. Het Semester is de afgelopen jaren versterkt en aangevuld, waarbij belangrijke sociale en milieuaspecten van de EU 2020-strategie rechtstreeks aan de aanbevelingen van het cohesiebeleid gekoppeld worden ⁽⁴⁾. Er tekent zich een sterk verband af tussen economische governance, de uitvoering van het cohesiebeleid en een nieuw concept voor de Europese ontwikkeling: het investeringsplan voor Europa ⁽⁵⁾.

2.2.3. In verschillende adviezen verdedigt het EESC structurele hervormingen die productiviteit, groei, arbeidskwaliteit, banencreatie en sociale bescherming bevorderen en tegelijkertijd investeringen aanmoedigen en de collectieve onderhandelingen versterken, uitgaande van de autonomie van de sociale partners en de sociale dialoog ⁽⁶⁾. Het EESC is ook van mening dat “de koppeling tussen het steunprogramma voor hervormingen en het Europees Semester nog sterker en directer zou kunnen zijn dan in het voorstel voor een verordening wordt voorzien” ⁽⁷⁾.

⁽³⁾ EESC-advies over de verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen 2021-2027 (PB C 62 van 15.2.2019, blz. 83) en EESC-advies over de toekomst van het cohesiebeleid (PB C 228 van 5.7.2019, blz. 50).

⁽⁴⁾ Europees Semester 2019: Beoordeling van de voortgang bij structurele hervormingen, de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden, COM(2019) 150 final.

⁽⁵⁾ Investeringsplan voor Europa en het InvestEU-programma (2021-2027).

⁽⁶⁾ EESC-advies over het meerjarig financieel kader voor de periode na 2020 (PB C 440 van 6.12.2018, blz. 106).

⁽⁷⁾ EESC-advies over het steunprogramma voor hervormingen (PB C 62 van 15.2.2019, blz. 121).

2.3. **Een duurzame Europese toekomst**

2.3.1. Begin dit jaar heeft de Commissie haar discussienota over een duurzame Europese toekomst bekendgemaakt, waarmee de weg wordt geëffend voor een alomvattende uitvoeringsstrategie voor de periode tot 2030. Deze discussienota stippelt de koers uit voor de verdere ontwikkeling van de visie van de EU op duurzame ontwikkeling en zet de aandachtspunten voor de sectorale beleidslijnen na 2020 uiteen, en vormt tegelijkertijd een bijdrage aan de voorbereiding van de uitvoering van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) op de lange termijn. Het EESC vraagt om ambitieuzere klimaatdoelstellingen op te nemen in het Europees Semester, waarin relatief weinig aandacht wordt besteed aan de gevaren van de klimaatverandering en de vorderingen van de EU bij het bereiken van de doelstellingen van Parijs⁽⁸⁾. De gevolgen van de klimaatverandering zijn wereldwijd merkbaar en het EESC heeft meer dan eens aanbevelingen gedaan om de biodiversiteit en de voor ons voortbestaan noodzakelijke hulpbronnen beter te beschermen⁽⁹⁾.

2.3.2. In de discussienota worden drie scenario's voorgesteld om het debat te stimuleren over de vraag hoe in de EU gevolg moet worden gegeven aan de SDG's:

- een overkoepelende EU-strategie voor duurzame ontwikkeling als leidraad voor het optreden van de EU en haar lidstaten;
- een verdere integratie van de strategieën in alle relevante beleidsmaatregelen van de EU door de Commissie, maar zonder de lidstaten tot optreden te dwingen, en
- een grotere nadruk op het externe optreden en consolidatie van de huidige ambities op EU-niveau wat duurzaamheid betreft.

2.3.3. Een slimme mix van de eerste twee scenario's in het Europees Semester zou een doorslaggevende rol moeten spelen in de uitvoering van de EU-budgetten en hun financieringskaders (zoals de Europese structuur- en investeringsfondsen), waarbij maximaal gebruik wordt gemaakt van de flexibiliteit die het nieuwe MFK biedt, en voor een sterke koppeling tussen het cohesiebeleid en andere beleidsterreinen wordt gezorgd.

2.3.4. Er kan overwogen worden om het Europees Semester, uitgerust met een nieuw participatief model, een effectievere en efficiëntere rol toe te bedelen in de ontwikkeling van de Unie.

2.3.5. Het investeringsplan van de EU, mits adequaat gefinancierd, en het cohesiebeleid kunnen hier beide, in onderlinge afstemming met de landenspecifieke aanbevelingen, een bijdrage leveren. Dit impliceert dat het stabiliteits- en groeipact voldoende flexibiliteit moet bieden. Zoals in een vorig advies werd aangevoerd, betekent dit ook dat er vanuit de EU-begroting voldoende middelen naar het cohesiebeleid moeten blijven gaan⁽¹⁰⁾.

2.4. **Cohesiebeleid en het proces van het Europees Semester**

2.4.1. Met het pakket voorstellen voor de MFK-verordeningen 2021-2027 (de overkoepelende verordening en de voorstellen voor sectorale verordeningen) zijn een aantal nieuwe elementen aangebracht die de coördinatie en de prestaties van het economisch beleid van de EU en de doeltreffendheid van maatregelen in het kader van het cohesiebeleid zouden kunnen helpen verbeteren⁽¹¹⁾. Een van de belangrijkste elementen is het definiëren van een duidelijk verband tussen het cohesiebeleid en het Europees Semester en de verschillende stappen die daarbij komen kijken⁽¹²⁾.

2.4.2. De voorstellen voor verordeningen laten anderzijds heel wat ruimte voor inventiviteit en creativiteit om deze kwestie op een praktische manier aan te pakken. Dit advies kan daartoe een aantal ideeën aanreiken. Om te beginnen zouden het cohesiebeleid en het Europees Semester als aan elkaar verbonden kunnen worden beschouwd; ze staan nauw met elkaar in verband en beschikken over een enorm potentieel voor het verbeteren van de huidige situatie.

2.4.3. Investerings- en maatregelen in het kader van het cohesiebeleid hadden hoofdzakelijk kunnen worden toegespitst op gebieden waar het Europees Semester de aandacht op had gevestigd, met name waar investeringstekorten zijn vastgesteld via statistische platforms zoals het sociaal scorebord. De tijdschema's voor de verwezenlijking van de beleidsdoelstellingen dienen te worden aangepast (doorgaans een periode van zeven jaar voor het cohesiebeleid tegenover een kortere periode van doorgaans één à anderhalf jaar voor de landenspecifieke aanbevelingen).

2.4.4. Voor een bepaalde lidstaat zouden die gebieden kunnen worden vastgesteld aan de hand van het scorebord voor de belangrijkste macro-economische, fiscale en structurele indicatoren dat jaarlijks in november bij de start van de nieuwe cyclus van het Europees Semester wordt gepubliceerd, en met name met gebruik van de procedure van de nationale hervormingsprogramma's, die vervolgens in landenspecifieke aanbevelingen worden vertaald.

⁽⁸⁾ EESC-advies over "Luisteren naar de Europese burgers voor een duurzame toekomst" (Sibiu en verder) (PB C 228 van 5.7.2019, blz. 37).

⁽⁹⁾ EESC-advies over de toekomst van de EU: voordelen voor burgers en respect voor de Europese waarden (PB C 228, 5.7.2019, blz. 57).

⁽¹⁰⁾ EESC-advies over de toekomst van het cohesiebeleid (PB C 228 van 5.7.2019, blz. 50).

⁽¹¹⁾ MFK 2021-2027, COM(2018) 321 final en Bijlage MFK 2021-2027.

⁽¹²⁾ EESC-advies over het Meerjarig financieel kader voor de periode na 2020 (PB C 440 van 6.12.2018, blz. 106).

2.4.5. Het nieuwe MFK-voorstel voor 2021-2027 moet ook inzetten op meer flexibiliteit en thematische concentratie, zodat de instrumenten van het cohesiebeleid flexibel kunnen worden aangepast aan de reële behoeften van een bepaalde lidstaat.

2.4.6. Tegenstellingen binnen de onderlinge relatie kunnen er echter op wijzen dat prestaties in het kader van het Europees Semester een instrument kunnen zijn om goede prestaties aan te moedigen of duidelijk gedifferentieerde en evenredige sancties op te leggen⁽¹³⁾ in geval van slechte prestaties⁽¹⁴⁾. Landen die goed presteren in het Europees Semester, macro-economische discipline aan de dag leggen en op verantwoordelijke wijze reageren op de landenspecifieke aanbevelingen, zouden via een soort bonus een stimulans kunnen krijgen, in de vorm van extra middelen uit de cohesiebeidsfondsen (EFRO, ESF+ of CF). “Slechte leerlingen” en lidstaten die de landenspecifieke aanbevelingen naast zich neerleggen, zouden op evenredige wijze minder middelen toegewezen kunnen krijgen⁽¹⁵⁾.

2.4.7. In het nieuwe voorstel voor het MFK 2021-2027 wordt ook veel belang gehecht aan synergieën tussen verschillende hoofdstukken en programma's van het MFK. In het Europees Semester worden de belangrijkste hervormingsbehoeften vanuit het perspectief van elke lidstaat in kaart gebracht. Eén voorstel introduceert zelfs een nieuw steunprogramma voor hervormingen; het is meer dan noodzakelijk om een gemeenschappelijk beheerssysteem voor de instrumenten van het cohesiebeleid en de steunprogramma voor hervormingen⁽¹⁶⁾ in te voeren in de praktijk — bij voorkeur op het niveau van een specifiek operationeel programma voor het cohesiebeleid. In dat geval kunnen optimale voorwaarden voor synergieën worden gecreëerd⁽¹⁷⁾.

2.4.7.1. Hetzelfde geldt voor het InvestEU-programma (dat ook gedeeltelijk afhankelijk is van cohesiemiddelen die de lidstaten op vrijwillige basis toewijzen aan dit gecentraliseerde financiële instrument).

2.4.8. Voor het MFK 2021-2027 kan er sprake zijn van een strategische handicap, omdat de Europa 2020-strategie geen opvolger meer heeft. Het is de vraag of de discussienota over een duurzame Europese toekomst deze rol werkelijk wil vervullen. Onlangs heeft het document een belangrijke rol gespeeld bij de vaststelling van de volgende landenspecifieke investeringsprioriteiten en -behoeften in het kader van het cohesiebeleid (landenverslagen gepubliceerd in februari 2019⁽¹⁸⁾ en voorjaarsprognose mei 2019⁽¹⁹⁾).

2.4.8.1. De belangrijkste punten om de vooruitgang te meten, behoren thans tot de belangrijkste doelstellingen van de EU-strategie in het kader van het Europees Semester en andere beleidsinstrumenten; die meetpunten dienen als uitgangspunt voor een nieuwe strategie voor 2030.

2.4.9. Mocht de voorbereiding van de nieuwe strategie voor 2030 pas laat op gang komen, dan zou er gedurende een overgangsperiode gebruik kunnen worden gemaakt van een middellange- (tot lange)termijnstrategie als onderdeel van de stappen waarop het Europees Semester is gebaseerd (zo zouden bijvoorbeeld de grote lijnen van een dergelijke 2021+-strategie in 2020 bekend kunnen worden gemaakt met daarna, om de twee of drie jaar, een voortgangsverslag over de reële prestaties en resultaten).

2.4.10. Daarom overweegt het EESC een nieuwe strategische aanpak die een cohesiebeleid oplevert dat sterk gericht is op echte (prestatie- en resultaatgerichte) prioriteiten die thematisch gerangschikt, terdege uitgebalanceerd en geïntegreerd alsook geloofwaardig (gebaseerd op analyse) zijn, die professioneel worden uitgevoerd, en waarbij alle relevante belanghebbenden betrokken worden.

2.5. *De rol van het Europees Semester bij het tot stand brengen van sociale cohesie*

2.5.1. Het versterken van de sociale cohesie en het herstel van het vertrouwen van de Europese burger zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

2.5.2. De Europese pijler van sociale rechten (EPSR) levert aan beide een belangrijke bijdrage, onder meer door steun en begeleiding te bieden aan lidstaten die hervormingen doorvoeren om duurzame, hoogwaardige banen met een hoge toegevoegde waarde te scheppen.

2.5.3. In dit verband moeten het sociaal scorebord en de indicatoren daarvan niet alleen als belangrijkste instrument dienen om de prestaties van een regio of lidstaat op het gebied van de EPSR te meten, maar ook om mogelijke investeringstekorten op te sporen en de middelen uit het ESF+ zo doeltreffend mogelijk aan te wenden.

⁽¹³⁾ Zie EESC-advies over “Luisteren naar de Europese burgers voor een duurzame toekomst” (Sibiu en verder) (PB C 228 van 5.7.2019, blz. 37) paragraaf 11.4.

⁽¹⁴⁾ Verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen 2021-2027, COM(2018) 375 final.

⁽¹⁵⁾ The legal nature of Country Specific Recommendations, Europees Parlement, juni 2017.

⁽¹⁶⁾ Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het steunprogramma voor hervormingen, COM (2018) 391 final.

⁽¹⁷⁾ EESC-advies over het Steunprogramma voor hervormingen (PB C 62 van 15.2.2019, blz. 121).

⁽¹⁸⁾ Europees Semester 2019: Beoordeling van de voortgang bij structurele hervormingen, de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden, COM (2019) 150 final.

⁽¹⁹⁾ Europese economische prognose. Voorjaar 2019.

2.5.4. De statistische benchmarks moeten worden gebruikt om investeringstekorten in kaart te brengen in iedere lidstaat en de investeringen en beleidsaanbevelingen zo te oriënteren dat zij de meeste voordelen opleveren op het vlak van sociale inclusie.

2.5.5. Er dient grote aandacht te worden besteed aan de recente werkzaamheden op het gebied van genderongelijkheid, ⁽²⁰⁾ de bestrijding van de werkloosheid en in het bijzonder aan jongeren en hen die het moeilijkst toegang hebben tot de arbeidsmarkt, zoals mensen met een handicap en speciale behoeften. Ook aan mensen met weinig of geen kennis van computers en digitale technologie moet bijzondere aandacht worden besteed.

2.5.6. De pijler van sociale rechten moet worden gebruikt als instrument om de aanbevelingen aan de lidstaten te peilen. De 20 beginselen van de pijler moeten worden gebruikt als referentiepunten om te beoordelen in hoeverre landen erin slagen om de in het kader van de sociale pijler gedane toezeggingen in hun economisch beleid te integreren.

2.5.7. De vraag kan rijzen hoe de EPSR moet worden gebruikt om de uitvoering van het Europees Semester te versterken en te intensiveren in plaats van het proces te overbelasten.

2.5.8. Het antwoord is steeds weer: er is behoefte aan een welomschreven strategie met horizontale, transversale verbanden tussen de bovengenoemde beleidsdomeinen. Deze nieuwe Europese alomvattende strategie voor de duurzame toekomst van Europa zou de uitvoering kunnen garanderen dankzij het sterke coördinatiemechanisme van het Europees Semester.

2.6. **Zorgen voor orde in verscheidenheid**

2.6.1. In de bijlage bij de verordening gemeenschappelijke bepalingen ⁽²¹⁾ is een uitgebreide inventaris van verschillende Europese beleidsdomeinen opgenomen. In combinatie met de zeventien SDG's lijkt de coördinatie hiervan een schier onmogelijke opdracht. En daar komen nog eens de twintig doelstellingen van de EPSR bovenop. Om klaarheid te scheppen en de situatie te vereenvoudigen, werd het EU-beleid voor regionale ontwikkeling en cohesie voor de periode na 2020 sterk toegespitst op vijf investeringsprioriteiten:

- een slimmer Europa door middel van innovatie, digitalisering, economische transformatie en ondersteuning voor kleine en middelgrote ondernemingen;
- een groener, koolstofvrij Europa, waar de Overeenkomst van Parijs wordt uitgevoerd en waar in energietransitie, hernieuwbare energiebronnen en de strijd tegen klimaatverandering wordt geïnvesteerd;
- een beter verbonden Europa, met strategische transport- en digitale netwerken;
- een socialer Europa waarin resultaten worden geboekt met betrekking tot de Europese pijler van sociale rechten, en waarin kwalitatief hoogstaand werk, onderwijs, vaardigheden (volgens het EESC zijn beroepsopleiding en een leven lang leren van bijzonder belang), sociale inclusie en gelijke toegang tot gezondheidszorg worden ondersteund;
- een Europa dat dicht bij de burger staat door ondersteuning van lokaal geleide ontwikkelingsstrategieën en duurzame stedelijke ontwikkeling (het EESC benadrukt de perifere en rurale dimensie) in de hele EU.

2.6.2. Om aan te geven hoe ingewikkeld de vaststelling van een nieuwe alomvattende Europa 2030-strategie is, wordt in de discussienota verwezen naar de centrale thema's van de EU-visie op duurzame ontwikkeling:

- duurzame ontwikkeling om de levensomstandigheden van de bevolking te verbeteren (het EESC benadrukt in dit verband het belang van de werkomstandigheden): de concurrentievoordelen van Europa;
- de EU en de wereldwijde uitdagingen die ze moet aangaan;
- op weg naar een duurzaam Europa in 2030;
- de EU als mondiale wegbereider voor duurzame ontwikkeling;
- scenario's voor de toekomst ⁽²²⁾.

⁽²⁰⁾ EESC-adviezen over gendergelijkheid op de Europese arbeidsmarkten (PB C 110 van 22.3.2019, blz. 26) en over gendergelijkheidsvraagstukken, paragraaf 1.4 (PB C 240 van 16.7.2019, blz. 3).

⁽²¹⁾ *Gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel en migratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor grensbeheer en visa*, COM(2018) 375 final.

⁽²²⁾ Discussienota "Naar een duurzaam Europa in 2030", COM(2019) 22 final.

2.7. *De behoefte aan een nieuwe governance-coördinatie*

2.7.1. De alomvattende, op duurzame ontwikkeling gerichte strategie voor de periode na 2020 moet de grote kans die met het aantreden van een nieuwe Europese Commissie gepaard gaat aangrijpen om voor een nieuwe impuls te zorgen en zich te ontpoppen als instrument voor actie, voortbouwend op het Europees Semester en steunend op een nieuwe governancestructuur in de Commissie.

2.7.2. Gezien het huidige democratische en uitvoeringsdeficit dat met betrekking tot de Europa 2030-strategie in toenemende mate is vastgesteld, heeft een toenemend aantal belanghebbenden gewezen op de grote behoefte aan meer participatiedemocratie, betere arbeidsverhoudingen (meer werknemersparticipatie), democratie in alle geledingen van de economie en effectieve uitvoering van de doelstellingen van de strategie. Een vernieuwde langetermijnstrategie zou een sleutelrol kunnen spelen bij een uitvoering van de Europese economische governance die gericht is op meer concurrentievermogen en ontwikkeling, op voorwaarde dat deze naar behoren gecoördineerd wordt in het kader van het Europees Semester.

2.7.3. Dit kan alleen worden bereikt door resolute en zorgvuldig ontworpen maatregelen te nemen om de actieve betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld bij het proces te garanderen. Daarom zou er, zonder extra administratieve of financiële lasten, binnen de structuur van het EESC een informatiecentrum van het type onestopshop ("één loket")⁽²³⁾, een platform voor de uitwisseling van informatie of een virtueel en fysiek kenniscentrum kunnen komen, dat zich bezighoudt met problemen in verband met de uitvoering van de EU 2030-strategie (zoals gering draagvlak onder de lidstaten, onduidelijke institutionele kaders en de ondergeschiktheid van de sociale pijler). Voor een doeltreffende coördinatie en rationalisering moeten gerelateerde taken, procedures en het beheer van de samenwerking tussen agentschappen op pan-Europees en nationaal niveau worden gecoördineerd.

2.7.4. Het éénloketsysteem zou op alle gebieden waar een centraal toegangspunt gewaarborgd is, adequaat als basis gebruikt kunnen worden voor een geïntegreerd platform voor informatie-uitwisseling en raadpleging, wat verdere beleids- en besluitvorming zou vergemakkelijken. Gezien het raadgevende karakter van de aan het EESC toevertrouwde taken, zijn gevestigde netwerk van nationale SER's en zijn interinstitutionele relaties, zou het éénloketsysteem het ideale instrument kunnen zijn om raadplegingen te houden en de uitvoering van de Europa 2030-strategie te vergemakkelijken. Het zou een zo breed mogelijk scala aan belanghebbenden uit het maatschappelijk middenveld kunnen betrekken bij het verzamelen en delen van informatie met betrekking tot de verwezenlijking van Europa 2030-prioriteiten op regionaal/nationaal en pan-Europees niveau.

2.7.5. Het op een éénloketsysteem gebaseerde informatiecentrum van het EESC zou zich kunnen bezighouden met zowel de uitvoering van de strategie als met de zorgen omtrent de niet geheel democratische manier waarop de EU functioneert. De oprichting van de groep "Europees Semester" binnen de afdeling Economische en Monetaire Unie, Economische en Sociale Samenhang (ECO) was een eerste stap in de richting van een nieuw soort informatiecentrum om het EESC meer zichtbaarheid te geven in het institutionele landschap.

Brussel, 17 juli 2019.

*De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Luca JAHIER*

⁽²³⁾ Advies van het EESC over de vorderingen in de tenuitvoerlegging van de Europa 2020-strategie en verwezenlijking van de betreffende doelstellingen vóór 2020 (PB C 251 van 31.7.2015, blz. 19).